ANY II *Sabadell 8 Janer 1888* NÚM. 19.

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

Direcció, Redacció y Administració
Travessía de la Rambla, n.° 12
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell . . . . . 2 rals al mes.
Fora . . . . . 8 » trimestre.
Un número sol. . . . . 1 »
Anuncis á preus convencionals.

MES BARATAS QUE Á ALEMANIA
MES SÓLIDAS QUE Á INGLATERRA
MES BONICAS QUE Á FRANSA
SILLERIAS DE CAOBA TAPISSADAS
DESDE 18 DUROS
Mobles del pays y de Viena á preus de fábrica
BARCELONA.--Portal del Angel, 25

OBSERVACIONS SOBRE LA CRÍSSIS ECONÓMICA

I

Exigencia del sigle que ha portat en sí tan sens número de avansaments es la preocupació constant en que viuhen las nacions per tot lo que 's refereix á sa vida mercantil. Los problemas que afectan al comers, á la industria, á la marina, al tráfeh en general, mereixen per necessitat atenció tan especialíssima com que ab ells está enllassat lo benestar dels pobles y de sa resolució acertada ó desacertada depenen sa vida ó sa mort, sa llibertat ó sa absorció. Y tant es aixís, que las solucions económicas son *las més temibles* armas de guerra entre

290

dos nacions, y 'ls resultats de la lluyta molt, moltíssim més terribles y ruinosos que 'ls que resultan del combat més encarnisat y fet ab los instruments més perfeccionats de destrucció.

En los actuals moments tota Europa sufreix una críssis aterradora. Cap de sas nacions deixa de sentir los efectes de la miseria; y com es natural, de totas, pateixen més aquellas que son menys coneixedoras de las causas que la produheixen y menys amatentas á estroncar los infortunis que s' apilonan com á conseqüencia de la passivitat en que viuhen sos goberns.

Per lo que á Espanya toca alguna cosa 's pot fer, y no per part del element oficial per qui aixó es fullaraca, sino per part dels particulars, en quant al coneixement de las causas de la críssis, pero gayre bé res, per desgracia, en quant al estroncament de sos efectes ó al menys al modo de aliviarlos, ja que estém condemnats á que res que afecti á las forsas vivas de la nació preocupi ni llaugerament á cap del partits que 's reparteixen lo Poder. Com que nosaltres, donchs, no som de cap partit hem de parlar com á particulars y dir lo que com á tals nos toca, descarregant aixís nostra conciencia de tot escrupul que 'ns pogués fer sospitosos fins á nosaltres mateixos per haver deixat de cumplir un deber moral que 'ns exigeix lo patriotisme.

Molt s' ha parlat á Espanya de la qüestió económica, moltas opinions s' han esposat y fins s' ha convingut per la majoría en algunas solucions prácticas que 's reconeixen com favorables á posar remey en qüant es humanament possible á la precaria situació de tots los interessos materials. Adoptar de moment en absolut lo sistema proteccionista, rebaixa considerable en las contribucións territorial é industrial y creació de establiments de crédit que gosant de certas ventatjas fomentin la producció, son las peticións dels país agobiat y esmortuhit per la insostenible concurrencia que permeten y fomentan nostres aransels, l' elevadíssim tipo perque contribuheixen á las cargas del tresor sols los propietaris é industrials y l' escassísim desenrotllo

del crédit que mata al neixer las iniciativas mes fecundas. ¡Molt y molt justas midas que reclaman la justicia, l' equitat y la necessitat!

Conformes ab ellas, no obstant, no hem de amagar que algunas de las causas de la crissis no 's poden remediar y que han de donarli un caracter de estabilitat que 's mantindrá fins á una época de relatiu repós en que afadigada l' intel-ligencia per conseqüencia de un prematur travall que l' ha debilitada, no trobi 'l mon l' equilibri de sas forsas mes que en un passatger estancament en lo camí del progrés.

En un curt número d' anys ha sigut tal l' adelanto en ciencias exactas, físicas y naturals que s' ha produhit una profunda revolució en aquell ordre de cosas, que aplicantse á las necessitats de la vida práctica nos han trasportat á un mon distint del que 'ns va veure neixer. Los invents s' han succehit los uns als altres ab rapidés tal que tot just l' un s' ensejava ja l' altre variava per complert lo que 's pot dir que sols vivía encare en lo terreno de la teoría. Aquesta fecunditat intel-lectiva es un altra de las causas de la críssis, y per desgracia impossible de combatre, perque en quant ve á buscar sa realitat en la vida dels fets troba 'ls obstacles que no l' enfrenan en la puríssima regió de la ciencia

Es meritíssima la noble emulació que s' estableix per la competencia en 'l travall, y sentintse en tots los rams aquesta emulació, á que obliga també la necessitat, es conseqüencia llógica que 'l productor se posi legalment en condicions de competencia. De aqueixa lley mercantil podém dirne que neixen los progressos en l' ordre material. Donchs be, per conseqüencia de la excessiva empenta suferta en l' ordre dels principis s' ha produhit en part la miseria actual. Los productors afanyats per la emulació s' han colocat en condicions de competencia atemperantse als avansaments científichs que portan lo progrés material; pero aqueixos avansaments han progressat tan depressa que no han donat temps al productor pera reintegrarse dels capitals empleats en artefactes pera la producció. Aquesta no ha amortisat al amo 'ls gastos y las pérduas s' han fet incalculables.

Un cas práctich y de trascendencia pot convencer fácilment. No fa mitja dotzena d' anys que 's considerava la mellor máquina de vapor pera donar mohiment als barcos la de triple espansió. Y en efecte era tal son perfeccionament y tan considerable l' estalvi de combustible que produhia, que 's pot dir que quedaren fora de combat tots los barcos quals máquinas los deixavan en condicions materials tan enrera que tota competencia era un suicidi. Infinitat de vapors s' aprestaren á cambiar la máquina y tots los de nova construcció reunían ja aquella important transformació; pero l' intel-ligencia afanyosa de anar reduhint los obstacles que encareixen la navegació per vapor ha perfeccionat la máquina de triple expansió y la ha convertida en máquina de quádruple expansió, inutilisant ab lo nou invent l' anterior y deixant improductius quantiosos capitals. Y la competencia s' ha fet impossible, perque ab la máquina de quádruple expansió s' obté una rapidés en la marxa y una economía en lo carbó que trascendeixen al flete, posantse aixis en las condicions mes favorables pera aniquilar tota concurrencia feta ab desventatje. Y si 'l exemple que acabém de citar es propi del comers podríam referirne mil relatius á l' industria, perque las modificacions y descubriments afectan d' una manera ben directa á la maquinaria de que 's val pera obtenir sos productes.

Tal plétora d' invents porta en sí la mort de la producció per ser impossible caminar tan depressa com l' intel-ligencia. Aquesta no para en sa labor; investiga, analisa y fa la síntesis en un invent; sentint atracció irresistible cap á la veritat, s' en va á ella sens parar en las conseqüencias; l' antagonisme 's fa mes decidit y 'l cataclisme ve en l' ordre material, que sols ha de referse quan plegui l' intel-ligencia per algun temps sas alas pera reposar de la fadigosa volada que emprengué afalagada per 'l desitj innovador cap al camí del progrés.

JOAN GUBERN FÁBREGAS.

SECCIÓ POLÍTICA

Diu *La Iberia* periódich ministerial, que sopar es un incident en la vida dels partits polítichs.

Si això fos vritat, podriam dir que 'ls centralistas hi son pel *incident*.

Lo dia de la nevada á Madrit sols se veyan correr pels carrers de la Cort los cotxes de metjes y ministres.

¡Quin contrast!

Los remeys dels homes y 'ls mals de la Nació corrent á un temps y duenyos del camp.

¡Que se 'n treu de que surtin los primers si 's deixa correr als segons!

Traduhim de *El Imparcial*:

«Diu *El Estandarte* que 'l pais segueix de dol.

'L pais conservador.

'L pais propiament dit, no está de dol ni de enhorabona.

Está als llims.

Per això aguanta als uns y als altres.»

Es vritat.

Dels assumptos vergonyants de la Nació, los espanyols n' están als llims.

Sols aixís se comprén que tingui prou calma pera no fer una bona neteja.

Com si no fos prou càstich pera Espanya los goberns que tenim, hi han hagut aquestos días un sens fi d' inundacions y calamitats en casi tota la Andalucia.

Tots los camps y hortas, tan magnifiichs d' aquells paissos, han quedat destrossats y sos habitants á la miseria.

No sembla sino que la Providencia vulgui ajudar á l' obra de destrucció dels polítichs madrilenys.

Es ben be cert que l' Espanya está deixada de la ma de Deu.

Llegim en los telegramas procedents de Madrit que s' ha ofert al general Palacio la subsecretaria del ministeri de la Guerra.

Lo qual proba qu' es culpable en lo de Puerto Rico, tota vegada que no hi torna.

Donchs, ¿si no ha cumplert son cárrech com debia, perque emplearlo novament en lloch de una reprimenda?

Misteris de la política madrilenya.

Segons sembla, los conservadors están empenyats en presentar projectes y mes projectes en be de l' agricultura y de la industria.

Aquest partit per are, cumpleix molt be aquell adagi.

Al últim han vist qu' era famella.

***

Lo mes bonich en tot lo que passa, referent á la protecció de *última hora* dels polítichs madrilenys, es que tots volen ser los salvadors de la agricultura espanyola.

Y fins are n' han sigut de l' extrangera.

Un dia ó altre havian de pensar en lo de casa.

***

Quan tornin á obrirse las corts, no 's parlará d' altre cosa que de la crisis agrícola.

Alguna novedat haurá de tenir aquesta llegislatura.

Los reformistas voldrán esser los primers en presentar la salvació dels pagesos.

Los conservadors no voldrán quedar endarrera.

Y 'l gobern no consentirá que s' aprobi res mes que sos projectes.

De lo qual ne resultará un sens fi de disputas pera veurer qni fará la *felicitat del pais*.

Y passará lo de la faula:

En esta disputa
llegaron los perros
y pillan descuidados
á mis dos conejos.

Sino qu' aquí 'ls *gossos* serán los extrangers ab sos productes y 'ls pobres pagesos, que encare envían á las Corts certs *cunillets* de guix, pagarán la festa.

Alguns diaris de Madrit demanan ab molt empenyo un cambi de política en lo ministeri á fi de implantar las reformas *qu' exigeix la opinió pública*.

Que son; 'l sufragi universal, 'l servey militar obligatori, 'l Jurat, 'l matrimoni civil y altres per l' istil.

La vritat es que sense aquestas reformas l' industria está per terra.

¡Sembla imposible que certs polítichs tingan tanta barra!

¡Y pretenen coneixer la opinió pública!

¡Ay pobrets!

'L dia que la coneguin ja cal que corrin.

INDIFERENCIA

Los que avuy día viuhen á la sombra de la Espanya política y figuran á la llista de determinat partit, creuhen que las baixas que diariament ocorren en sos respectius camps d' acció son degudas primer y principalment al *indiferentisme creixent* en poblacions de segon y tercer ordre, indiferentisme que naix y arrela ab la saor de la ignorancia y acaba per estendrer sas brancas á regions elevadas, en las quals havía brillat fins are 'l sol pur del *verdader patriotisme polítich*. Mes res tan lluny de la veritat que això: lo poble espanyol no es indeferent ni ho ha sigut may; al contrari es dels que mes se preocupa de sa sort y viu constantment ab rezel, temerós de que los que avuy administran sos interessos executarán encare alguna qu' altre etzagallada vergonyant.

No es, no, indiferentisme lo que sent lo poble espanyol envers la política parlamentaria del temps modern, sent altre cosa, sent ¡per que no havem de dirho! gran repugnancia vist lo que 'ns está pasant

per culpa de *quatre talents* llegendaris en la historia de la política espanyola. Lo indiferentisme apaga tota clase de sentiments y embruteix al home fins al extrém de considerarse felis ab la infernal esclavitut. Per conseqüent no cap entre nosaltres tal abdicació de sentiments, quan las desgracias de nostre aymada Patria nos fan sortir la rojor á la cara, avergonyits de lo que 'ns pasa, no per culpa nostra.

Y prova mes encare la veritat de lo que estém dihent 'l fet reyal, positiu, de que mentres los polítichs madrilenys s' entretenen en escarnir al poble en massa perque aquest, mogut per son natural esperit de conservació s' allunya d' aquells circols de vagancia, ahont los mes clars talents s' apagan poch á poch com un llum sens oli, y ahont l' estudi de las causas originarias de la crisis agrícola, industrial y comercial cedeix son siti de preferencia á cábalas mes ó menys condempnadas per la opinió pública, quan no á intrigas y baixesas impropias de homes serios y formals, los bons patricis, que son los mes, no sols protestan, indignats, sino que, coneixedors de las verdaderas necessitats d' Espanya y de los medis de que s' han de valdrer pera obrir prompte sas antigas fonts de riquesa, s' han ajermanat pera de comú acort travallar sens descans y no abandonar sa noble tasca fins y á tant qu' haguin conseguit lo qu' ab general aplauso 's proposan conseguir en be de tots.

Aixís, veyem á Madrit mateix, una important asociació titulada *Liga Agraria* la qual, com son nom indica, travalla pera donar á la agricultura l' impuls y la protecció que li manca. Aquesta asociació conta ab l' apoyo de casi totas las provincias, y si cumpleix lo que son nom indica te éxit asegurat.

En altres punts s' han constituhit altres asociacions patrióticas, que si be no portan totas lo mateix títol, son ideal es 'l mateix. 'S diuhen aqueixas, si mal no recordem, *Lliga de Catalunya, Centre Escolar Catalanista, Asociació Catalanista, Centre Catalá de Sabadell*, etc., etc. asociacions totas ellas molt importants tant per la cantitat com per la calitat de socis ab que contan juntas y per separat, quan per la protecció decidida que 'ls hi presta la majoría del pays.

Tenint tan sols en compte lo desenrrotllo adquirit ab tan poch temps per aquestas asociacións patrióticas (y dihem patrióticas per que en son si 's fa Patria) cauhen á terra completament desvirtuats

296

los falsos arguments que sols lo despit ha pogut posar en llavis dels polítichs madrilenys.

¡Y pensar que, pobrets, no han sapigut donar á nostre esperit de reivindicació altre nom que 'l de indiferentisme!

Pero donem gracias á Deu per havernos donat tal acert en nostre obra regeneradora, y demanemlhi que, ja que 'l temps es pare de sabias esperiencias, fasi que no las obliden may mes los polítichs madrilenys.

E. D.

LLETRETA

Á ROSER

Han niat las orenetas
al entorn de ta teulada
més no ha tornat l' alegría
que ton mas avans covava,
los pardals are refilan
enjogassats á trench d' auba
escarnint al rossinyol
de la salzereda ufana.
Per tos blats que ja rossejan
desde ahir cantan las guatllas;
las collas de segadors
arrivan de terra baixa,
taral-lejant día y nit
los cants que milló 'ls 'escahuen,
cansonetas amorosas
que 'ls hi dicta l' anyoransa...
¿Y tu que fás, dolsa amor,
en ta masía, tancada,
sens més companyons que 'l fús
y 'ls renys de la pobre mare?
Cada matí prou espero
ohir tas gentils tonadas
més ¡ay! torno á mon casal
ab l' ánima apesarada.
L' amor que 't porta, Roser,

es com la flor de la ubaga,
aixís que s' apaga 'l sol
mor, coll-torta de recansa.
Vuy veure 't, sol de ma vida,
que l' anyorament me mata
las boyras del meu neguit
las desfará ta mirada.
Demá matí tornaré
com sempre á rondar ta casa,
surt, amor, á la finestra,
pel mitj dels testos d' alfábrega,
veuré ta cara de rosa
de rinxos engarlandada,
y de tos llabis de mel
¡quin goig sentir tas paraulas!

ERNEST MOLINÉ Y BRASÉS.

NIT DE REYS

Ja la nit n' es arrivada
que tant anhelava jo;
tant bon punt trenqui l' aubada
ma tendra y pura mirada
volará vers al balcó.

. . . . . .
. . . . . .

Nit de Reys que 'l cor omplenas
de goig y ditja als infans,
que pura inocencia alenas;
¿per qué trasformas en penas
mas alegrías d' avans?

¿Per qué quan apunta 'l día
y obro 'l balcó assedegat
radiant de goig y alegría,
hi trobo, no 'l que voldría,
si, del mon l' adversitat?

¡Per qué un jorn, jorn que ma pensa
olvidarlo may podrá;
jorn per mi d' angoixa immensa,
ma tendre y pura inocensa
com lo fum s' evaporá!

Mas ilusions llavors puras
moriren, y ab novas lleys
van trocarse en amarguras,
comensant mas desventuras
en tal jorn, lo jorn dels Reys

¡Mes per xó quan fa arrivada
la nit qu' anhelava jo,
tan bon punt trenca l' aubada
encar busca ma mirada
aquella morta ilusió.

ANTON DE P. CAPMANY.

Janer 1884.

NOVAS

Lo dilluns prop passat al dematí una dona, qu' habitava en lo carrer de Montserrat, va tirarse en un pou, del qual ne fou extreta ja morta y conduhit son cadavre, per disposició del Sr. Jutje, al Hospital.

Agrahím 'l saludo que ab motiu de sa trasformació en diari nos dedica en son primer número nostre estimat colega *La Revista de Sabadell*, 'l qual li tornem desde las columnas de nostre setmanari.

Nostre estimat colega la *Revista Tarrasense*, desde primer d' any ha deixat de ser diari y sols sortirá los dijous y diumenges, ocupantse únicament en la defensa dels interessos morals y materials de sa localitat, deixant de ser diari polítich com ha vingut sent en los dos anys anteriors.

Felicitém al esmentat colega per sa resolució anti-política, tota vegada que no es en cap club polítich d' ahont poden treurers sans arguments pera surtir en defensa dels sagrats drets é interessos de la patria.

Ha visitat aquesta redacció, *El Caldense*, periódich quinsenal defensor dels interessos morals y materials de Caldas de Montbuy y sa comarca.

Agrahím la visita y aceptem 'l cambi.

Desde las columnas de aquest modest setmanari donem un aplauso á la Junta adminis-

trativa de la Casa de Caritat, per sa recta administració, y sentiments caritatius que ha demostrat tenir en tots los seus actes.

Los tendras noys y noyas albergats en dita santa casa, han participat aquest any de la festivitat dels Reys; dant joya veurels ab la alegria que surtian de recullir los juguets, dolsos y demés objectes, ab que dita Junta 'ls feu participar de tan tradicional costum.

Molt nos plau consignar aquest acte d' amor y caritat de la Junta Administrativa, per lo qual no duptem que rebrá, junt ab lo nostre, l' aplauso de tota la població.

Ahir dissapte, á las nou de la nit, la secció de Dret y Filosofía y Lletras del "Centre Escolar Catalanista de Barcelona" inaugura las sessions del present curs académich. A la memoria del secretari don Jaume Salvador, seguí 'l discurs del president don Joan Gubern sobre 'l tema "Del catalanisme en lo terreno jurídich."

Durant la última setmana s' han embarcat en Málaga pera Buenos Aires y altres punts d' América moltas personas perteneixents en sa major part als pobles d' aquella costa que están completament arruinats.

Contra lo que havian dit alguns periódichs madrilenys y locals, podém assegurar que tot quant se necessiti per la gran "Fonda Internacional" que s' está aixecant en lo Passeig de Colon ab motiu de la Exposició Universal, será fabricat al país, per quant las catifas y cortinatjes ja s' han encarregat á lá casa Sert germans y Solá de Barcelona; la llanería al senyor Escubós: lo servey de taula á una casa del país y 'ls mobles, si no hi ha res que ho privi, també seran de fabricació barcelonina.

Sembla impossible que aixís s' escrigui, tan á la lleugera, en un assumpto en que hi está interessada la industria nacional y en primer terme, la catalana.

Copiem de nostre estimat colega *La Renaixensa:*

"Una distinjida persona d' aquesta capital que te importants trevalls fets pera la formació d' una Bio-Bibliografía dels escriptors catalans que han existit y existeixen en lo present sigle, nos prega que fem públich son agrahiment á quantas personas l' han afavorit y segueixen afavorinlo ab datos per los quals los dona las mes atentas gracias, suplicant á ditas personas, se serveixin trasmetrels á don Felix Clos, carrer de Moncada, 13, tercer, qual persona es la encarregada pera recullirlos.

Nosaltres, estem convensuts de lo molt que guanyará nostra literatura, y ab ella nostres autors ab una obra d' aquesta naturalesa, ahont l' aficionat á ne 'ls llibres (y fins lo mateix llibreter) trobará quants datos desitji.

Creyém que 'ls literats cataláns ajudarán al autor en sa difícil empresa."

En la industriosa vila de Capellades s' ha constitugit una Secció Catalanista dintre del "Cassino del Centro" de dita població, sent un de sos primers actes aunar lo seu afecte y ferma adhessió á la "Lliga de Catalunya" dirigint al President de la mateixa la carta que á continuació veurán nosters lectors.

"Cassino del Centro de Capellades.—Secció Catalanista.—Constituida aquesta "Secció Catalanista" primer pas pera que 'l catalanisme emprenga major vol en aquesta població, creyent cumplir un de nostres primers debers, nos oferim á aqueixa "Lliga de Cata-

lunya" en lo que bonament poguém contribuhir á la realisació dels nobles fins que vostés se proposan.

Pocas nostras forsas, aislats en aquest reconet de nostra estimada Catalunya, confiém en los consells de vostés y en nostre entussiasme pera poder portar; ajudant Deu, ben alta la bandera de la lliberació de la Patria.

Rebi, senyor President, lo testimoni de nostra lleal adhesió, aixís com lo de nostra consideració mes distingida.

Lo President, Joan Soler.—Lo Secretari, P. Joncosa.—Capellades 29 Desembre de 1887. Senyor President de la "Lliga de Catalunya."

Després d' aquesta comunicació de la que 's desprén l' esperit patri que nia dintre 'ls cors de nostres companys de Capellades, sols nos toca enviarloshi nostre mes coral enhorabona, y participalsi que 'ns trobarán sempre al seu costat en la noble campanya que perseguim tots los que travallém pera la reivindicació de la personalitat de nostra maltractada Catalunya.

¡Avant y sempre Avant!

Lo dimars passat morí á Barcelona lo pare del conegut metje homeópata que tantas simpatías s' havía guanyat durant sa estancia en aquesta ciutat, don Pere Altura.

Sentím moltíssim aquesta desgracia, y al senyor Altura y á sa desconsolada familia los hi doném los mes corals pésams per tant sensible pérdua.

La Sala de lo Criminal de l' Audiencia de Barcelona ha dictat sentencia absolutoria en la causa incoada contra nostre estimat company de Redacció don Enrich Diumaró y Grané, á qui felicitém coralment per tan merescut triomf.

Al mateix temps devem fer constar á nom de nostre company son agrahiment á cuantas personas y periódichs han mostrat vivíssim interés en que resultés absolt, y molt especialment á nostres apreciats colegas locals la *Revista* y el *Criterio Sabadellés.*

Copiem de nostre estimat colega *L' Arch de Sant Martí:*

"L' escriptor parissien M. Contanine de Latour, que tanta honra fa á la literatura catalana, está traduhint al francés la novela de nostre estimat company de redacció En Vicents de Febrer titolada *La gent de montanya*, quina veurá próximament la llum á Paris, editantla una acreditada casa d' aquella capital.

Com saben nostres lectors, no es aquesta la primera vegada que 'ns ocupem dels trevalls de M. Contanine pera fer conexer las obras catalanas á l' altra banda del Pirineu:

Actualment está acabant una obra titolada *Montserrat*, pera presentarla á la Universitat de Paris, de quina n' es professor. Aixi mateix fa coneixer nostras obras literarias en los diferents periódichs que colabora, com son: *La Revue du Monde Latine, L' Independent litteraire, La Revue Moderne, Le Secur* y *La Revue Felibrenne.*

Felicitém á nostre amich En Vicents de Febrer per haber merescut sa novela 'l ser traduhida á una llengua que 's parla d' un pol á l' altre."

La Comissió directiva del Centre Catalá de Buenos Aires, segons comunicació oficial rebuda, ha sigut constituhida en la forma següent:

Joseph Sanchez pera President—Fabiá Ordines Vice-President—Teodor Catalá, Comp-

tador—Joan Mon, Tresorer—Miquel Cases, Bibliotecari—Joan Casadellá,—Baldomero Genover, Anton Lladó, Joseph Albagés Vocals—Ramon Castany y Gargas, Secretari—Joseph Serra Vice-Secretari.

Lo senyor Delegat general de la Exposició Universal ha publicat, per acort de la Comissió executiva, una convocatoria obrint concurs pera la concessió del dret exclusiu de fixació y colocació d' anuncis en los jardins y edificis de la Exposició. Las proposicións deurán presetarse en plech tancat avans de las dotze del día 31 d' aquest mes, depositant préviament los proponents las cantitats que senyala la convocatoria.

S' ha publicat lo prospecte de la loteria Nacional, pera 'l sorteig que ha detenir lloch lo dia 20 de Janer próxim ab arreglo al nou sistema d' irradiació.

Constará de 40,000 bitllets de 50 pessetas y se distribuiran 1,460,000, en 4008 premis ab la següent forma, 1 premi de 200,000 3 de 40,000 36 de 5,000 360 de 500, 3,600 de 200; 2 aproximacions de 15,000 pera los dos números anterior y posterior al 1.er premi; 6 de 5,000 pera cada un dels bitllets que continguin lo número anterior y posterior als quansevulga dels premiats ab 40,000 pessetas.

Cap bitllet será agraciat ab mes d' un premi. Los que per qualsevulga rahó estigan favorescuts per dos premis sols percibirán lo major.

S' ha publicat lo número 179 corresponent al 31 de Decembre, del periódich quincenal artístich, literari y científich *La Ilustració Catalana*.

En dit número 's posa en coneixement dels suscriptors y corresponsals que la *Direcció* y *Administració* ha trasladat son domicili, al carrer de las Corts, número 220, baxos.

Tenim noticias de que á Lleyda s' está organisant una nova associació de las nostras ideas que 's nomenará *Centre Catalanista Ilerdanés*.

Rebin nostres companys de Lleyda la felicitació que 'ls hi enviem per tant patriótica empresa y contin incondicionalment ab LO CATALANISTA.

Nostre estimat colega *L' Arch de Sant Martí*, ha organisat un numerós y escullit cos de redacció, á fi de poguer continuar ab mes fermesa encara la lluyta que ve perseguint desde 'l primer número de sa publicació, en defensa dels sagrats interressos de la Pátria.

Molt nos plau aquesta noticia, per la qual, felicítem á nostre distingit amich y director del esmentat periódich, don Joan Serra y Sulé.

Segons un butlletí oficial que 's publica á Madrid, durant lo mes de Dessembre passat han quebrat y fet suspensió de pagos las casas de comers següents:

En Madrid 12, en Barcelona 16, en Valencia 11, en Sevilla 3, en la Coruña 3, en Pontevedra 2, en Vilafranca del Panadés 2, en Manrresa 1, en Santander 2, en Málaga 1, en Almería 2, en Jerez de la Frontera 2, en Toledo 1, en Gerona 1, en Caceres 2, en Murcia 1, en Mataró 1, en Alicant 1, en Castelló 1, en Ciudad-Real 1 en Granada 2, en Lleyda 1, en Almansa 2, en Llerena 1, en Jaen 1, en Valdepeñas 1, en Valladolid 2, 1 en Córdoba y 1

Com que tot lo que revesteix carácter oficil en Espanya no arriba á estar informat ni á mitjas, hem de creure que son moltas mes las casas comercials arruinadas; lo que serveix

per a demostrar que si la industria y la agricultura está mal en aquest país *en cambi* lo comers está pitjor.

CAIXA DE ESTALVIS DE SABADELL

Han ingressat fins aquesta fetxa 3,827 pessetas procedentas de 271 imposicións, essent 11 lo número de nous imponents.

S' han tornat 2,726 pessetas 36 céntims á demanda de 26 interessats.

Sabadell 1 de Janer de 1888.—Lo Director accidental, *A. Planas.*

SECCIÓ DE ANUNCIS

CALENDARI CATALÁ DE PARET

GRAN TAMANY

Preus: 7, 8, 9, 10, 11, 12 y 13 rals.

SEGONS LA CALITAT DEL CARTRÓ

BLOCHS 5 RALS

Punts de venda en Barcelona: Llibrerías de Verdaguer, Lopez y Puig.—Magatzém d' objectes d' escriptori de D. Joan Almirall, Primpcesa, 16.—Botiga de D. Jaume Riera, Hospital, 19, é Imprempta *La Renaixensa,* Xuclá, 13, baixos.

En Sabadell: Centre de Suscripcions de D. Llorens Lladó, S. Pau, 4.

¡FORA CABELLS BLANCHS!

Sens dupte que 'ls maravellosos resultats obtinguts per l' últim descubriment á fi de evitar lo cabell blanch donará molt quefer als únichs representants de Catalunya ab son prodigiós

OLI DEL SERRALLO

Aquest se troba de venda en las principals Droguerías y Perfumerías d' Espanya.

Vendas al en gros: Passeig de Gracia, 80, baixos, Barcelona.

ÚNICH REPRESENTANT EN AQUEIXA CIUTAT Y TARRASA

Domingo Saret Vila, Capmany, 52

¡NO MES CABELLS BLANCHS!

AGENDA DE ADMINISTRACIÓ
MUNICIPAL Y GENERAL

PER

D. ANTON TORRENTS Y MONNER

Contador de la Excma. Diputació Provincial de Barcelona

Obra de suma utilitat pera tots los Ajuntaments, Diputacions Provincials y demés corporacions administrativas; per cuant conté, en minuciós estracte, los debers y obligacions que tenen plasso fatal y que diariament tenen que cumplir ditas corporacions y sos funcionaris, evitantlos las responsabilitats en que per olvit podrían incorrer; aixís mateix se continúan cuantas notas y referencias legals se han considerat de especial interés pera 'ls mateixos; aixís com pera cuants tingan que intervenir en assumptos administratius: propietaris, industrials, comerciants, agents de negocis, etc., etc. Conté un almanach complert pera l' any 1888, ab espays pera apuntacions diarias; abundants planas pera comptes, y datos estadístichs de gran trascendencia.

Se ven al preu de DOS pessetas exemplar en la Botiga de Objectes de Escriptori de Joan Comas, Rambla, 70, Sabadell.

FESTA INAUGURAL
DEL CENTRE CATALÁ DE SABADELL

Contenint tots los discursos y poesías que 's llegiren en la vetllada inaugural de dit Centre y los més importants del dinar que tingué lloch lo día 27 de Mars últim.

De venda en lo Centre de suscripcións de D. Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, número 4, Sabadell.—Preu 1'50 pessetas.

ENCUADERNACIONS BARATÍSSIMAS

Se fan de totas classes y preus, Ilustracions y Obras de luxo, Novelas, etc., etc. Los llibres se entregan á las 48 horas de encarregats.

RAMBLA, 70, CAPMANY, 18

TALLERS
DE
Imprempta, Litografía, Encuadernacions
Llibres especials y ratllats
JOAN COMAS FAURA

PAPERERÍA

Papers pera cartas de totas classes.—Paper "Mill."—Blanchet.—Fantasía.—Embalatje.

PLEGADORS DE PESSAS

Se fan plegadors de totas classes en fusta y en cartró, ab lo nom imprés, si aixís se desitja. Plegadors de 10 per 70 ú 11 per 72 centímetros, sense nom, á 12 duros milé y ab nom á 13 duros milé. En cartró á preus baratos.

TALONARIS

á 4 rals de 100 fullas de dos classes, á 5 rals los de Entrego y á 7 rals los de Pedido y de Vale.

IMPRESIONS

Facturas.—Sobres.—Memorandums.—Membrets.—Talonaris.—Reduccions de preu.—Tarjetas, etc., etc.

ENCUADERNADORS

de varias classes pera cartas.—Capsas pera Facturas, Lletras, Rebuts y altres documents.

Tallers: Carrer de Capmany, núm. 18.
Sucursal: Rambla, núm. 70.

Imprempta y Litografía de Joan Comas Faura, carrer de Capmany 18.—SABADELL